

Zoektocht in Gent 2016

Gent heeft, als meest gezellige stad van Vlaanderen, een Bourgondische culinaire geschiedenis. Met deze zoektocht ontdek je de drank en spijs waarmee Gent zowel haar inwoners als haar bezoekers verwent. Maar ook ga je op ontdekkingstocht door de kleine straatjes met vele volkse verhalen en de bijhorende woordenschat.

Vergeet niet om de rode draad te lezen, voor je aan de zoektocht begint!

Succes!!!

Ga naar het startpunt: Sint-Baafsplein.

Rode draad

Naast waterzooi is er nog een typisch Gents gerecht, ideaal voor een lekkere lunch én op z'n best met frietjes.

Hoe heet het?

Tip: het wordt gemaakt met onderstaande ingrediënten. Om deze ingrediënten terug te vinden, ga je op zoek naar de foto's op de volgende pagina. Bij elke foto is er een link met het gezochte ingrediënt. Let op: de foto's staan niet in de juiste volgorde. Je moet dus de hele zoektocht goed opletten.

Vul hieronder de gevonden ingrediënten in en geef de oplossing in de verticale balk.

1	V	L	E	E	S									
2					T	I	E	R	E	N	T	E	Y	N
3			B	R	O	O	D							
4			A	F	V	A	L							
5		A	P	P	E	L								
6	P	E	P	E	R	K	O	E	K					
7				B	I	E	R							
8			T	I	J	M								

1

2

3

4

5

6

7

500
SOORTEN

8

Zoek de Biezekapelstraat en sla ze in. Loop naar de Nederpolder. Loop in de richting van het Conservatorium aan de hand van de volgende foto.

Opdracht 1: Aan de toegangspoort hangt een grote omgekeerde toeter. Waarvoor diende het?

- 1) In vroegere tijden bewogen nogal wat edellieden zich te paard voort. Omdat een paard nu eenmaal niet van koplampen is voorzien, moest men bij valavond een toorts meenemen. Deze toorts diende evenwel gedoofd te worden alvorens de Sikkel binnen te rijden. **Het is een fakkeldover.**
- 2) Omgekeerde kegel is door de tijd naar beneden gedraaid en diende gewoon om een toorts in te zetten
- 3) Een van de eerste huizen in Gent waar er ijsjes werden verkocht. Was ooit een ijzeren hoorntje met drie bollen in.

Ga rechtdoor naar de Hoogpoort. Neem in Hoogpoort rechts het Werregarenstraatje. Geniet van de graffiti! Steek de Onderstraat over en neem de Serpentstraat naar de Vrijdagmarkt.

Opdracht 2: geef een antwoord op volgende vragen:

1. Van welk fruit maakt men Kirsch?

- a. **Kersen**
- b. Pruimen
- c. Peren

2. In welke streek bevindt zich het Château Lafite?

- a. Beaujolais
- b. **Bordeaux**
- c. Bourgogne

3. Uit welk land komt Xeres?

- a. **Spanje**
- b. Griekenland
- c. Turkije

4. Hoe wordt een collectie wijnetiketten genoemd?

- a. Vitofilie
- b. **Oenografie**
- c. Glycofilie

5. Hoe noemt men een "pastic" met muntsiroop?

- a. Toekan
- b. **Papegaai**
- c. Condor

6. In welk departement ligt de stad Cognac?

- a. **Charente**
- b. Dordogne
- c. Vendee

7. Welke schuimwijn is de specialiteit van Limoux?

- a. **Blanquette**
- b. Clairette
- c. Crémant

8. Uit welke streek komt de Vouvray?

- a. Elzas
- b. Savoie
- c. **Val de Loire**

9. Hoe heet de ijzerdraad die dient om de kurk van een champagnefles vast te houden?

- a. Kurkkram
- b. **Draadkorfje**
- c. Spiraaldraad

10. In welke streek produceert men Izarra?

- a. Auvergne
- b. Catalonië

Opdracht 3: Geniet van de mooie architectuur op de vrijdagmarkt. Bewonder het gildenhuis van de huidevetters, ook bekend als Het Toreken. Kijk naar het borstbeeld op het 17de -eeuwse gebouw Keizershof. Kijk naar het eclectisch gebouw Ons Huis en alle andere gebouwen op het plein. Zeg welk verhaal over de Vrijdagmarkt waarheid is.

1. Jacob Van Artevelde kreeg op het plein een standbeeld omdat hij een grote rol heeft gespeeld in de Gentse geschiedenis en hier werd vermoord. (werd gedood in zijn huis op de Kalandeberg)
2. Op de hoeken van het standbeeld kan je vier gezeten vrouwen ontwaren. Dit zijn de vier vrouwen die in Jacob zijn leven een belangrijke rol hebben gespeeld. (vier maagden die respectievelijk Vlaanderen, Gent, Brugge en Ieper voorstellen)
3. **Keizer Karel liet in 1511 de Vrijdagmarkt onder water zetten om er een steekspel op schaatsen en sledes te laten doorgaan.**

Rechts van Van Artevelde sla je de Meerseniersstraat in.

In deze straat renoveerde het bureau Expeau van architect Claude Van Acker de historische maalterij Goethals tot woningen, kantoren en een winkelruimte. De historische moleninrichting wordt een molenmuseum. Aan de Zuivelbrug, naast de chocolatier, staat nog steeds het huis van de voormalige brouwerij De Lelie, later Molens Goethals.

Opdracht 4: Welk product wordt op de bas-reliëfs in deze gevel geproduceerd en verhandeld?

.....bloem.....

Ondertussen is dit een Dit is een hippe term voor koffiehuis.

.....Barista.....

Loop over de Zuivelbrug. Links heb je de Kraanlei, rechts Oudburg.

Snoep en dessert kon men bij de kruidenier of de bakker kopen. Gent was een stapelplaats voor graan en in de haven werden ook specerijen verhandeld. De overschotten graan en kruiden konden door de bakkers gebruikt worden om te experimenteren. Op die manier werden heel wat lekkere snoepen en koeken uitgevonden!

Snoepwinkel Temmerman, Kraanlei 79: Een traditioneel, ambachtelijk snoepwinkeltje dat je met zijn vitrine doet watertanden. Hier vind je alle Gentse specialiteiten in hun authentieke vorm met bijbehorende Gentse benaming.

Opdracht 5: Verbind de lekkernijen met de juiste omschrijving en de correcte Gentse benaming.

A. Zoete muilkes	3. Dit zijn de oorspronkelijke neuzekes of cuberdons, uitgevonden rond 1870. Snoepjes met een versuikerd zoet buitenlaagje en een heerlijke mals vulling. Een goed neuzeke is niet langer dan drie weken houdbaar, daarna begint het te versuikeren. Door deze beperkte houdbaarheid worden de snoepjes niet geëxporteerd en zijn ze alleen in België verkrijgbaar.
4. Gentse mokken	5. Dit zijn ronde koekjes gemaakt van bloem en stroop en met een sterke anijssmaak. Anijs diende vroeger als middel tegen de muggen, wat wel handig was in een waterstad als Gent.
6. Wippers	2. Een bolvormig snoepje met een kern van harde karamel en een laagje poedersuiker. De naam van het snoepje laat niets aan de verbeelding over. De knecht van een confiserie zou zich hebben laten verleiden door de meid. De karamel bleef te lang op het vuur staan en werd daardoor harder dan gepland.
3. Gentse sneeuwballen	1. Wellicht een van de weinige snoepjes ter wereld die alleen in de herfst en de winter te verkrijgen zijn. Dat heeft alles te maken met de samenstelling: luchtig geklopte margarine, omhuld met een flinterdunne laag chocolade en bestrooid met poedersuiker
2. Katrienespekken	4. Een pieplein winkeltje in Gent. Haar snoepen waren een smaakvolle remedie tegen een zere keel en hoestaanvallen. Toen eind jaren '80 het doek viel en de laatste 'Katrien' overleed, nam zij het befaamde recept mee in haar graf en tot op de dag van vandaag weet niemand wàt precies de ingrediënten waren. Bij Temmerman maken ze snoepjes die heel sterk lijken op het originele suikergoed. Licht gebrande suiker, die sterk doet denken aan een goede zuurstok van de kermis, maar dan niet zuur.

A3 B5 C2 D1 E4

Keer op uw stappen terug en op de hoek van de Rode Koningstraat is een restaurant. Bovenaan op de gevel staan de drie goddelijke deugden. HOOP, GELOOF EN LIEFDE.

Opdracht 6: In welk jaar werd dit huis gebouwd ?

1669

Sla nu de Rodekoningsstraat in en stop op de hoek met de CORDUWANIERSTRAAT. Hier woonden de lederbewerkeren. Zij werkten met het allerfijnste leder, afkomstig uit Cordoba. Vandaar de naam.

Parallel met deze straat hebben we de 'Plotersgracht'. PLOTTERS zijn ook lederbewerkeren. Arbeiders die de haren uit de huiden moesten trekken vooraleer ze bewerkt werden.

De wijk "Het patershol" is één van de oudste stadsdelen van hartje Gent. In de Middeleeuwen was er in het Patershol een slotklooster dat aan uitbreiding dacht. Er was echter een probleem, het klooster kon maar in één richting bijbouwen en als men dat zou gaan doen, dan zou men een sloot moeten dempen die de wijk van water voorzag. Dit was onmogelijk. Hoe dan ook, de paters trokken toch naar de Graaf van Vlaanderen met hun plan. Tot ieders verbazing ging die akkoord, het klooster mocht uitbreiden op één voorwaarde, dat de mensen nog steeds hun water aan de sloot zouden kunnen halen. De monniken vonden hiervoor een oplossing, in plaats van de sloot te dempen en een gebouw op te trekken zouden ze over de sloot heen bouwen en hem zo gewoon door het gebouw laten verder lopen. In een muur van het klooster plaatsten ze een poort waar de mensen hun water in het hol van de paters konden halen. Al vlug werd dit hol door de bevolking "Het Patershol" genoemd.

Opdracht 7: Neem een foto van "Het Patershol"

Sla links de Plotersgracht in. Rechts zie je een pittoreske binnenkoer. Dit is één van de beluiken die de stad rijk is. Beluiken werden in de 19e eeuw gebouwd als oplossing voor de woningnood. Door de industrialisatie zakte enorm veel volk af naar onze stad, op zoek naar werk. Er moest extra ruimte worden voorzien voor de arbeiders. Op die manier kwamen particulieren op het idee hun binnenkoer of achtertuintje vol te bouwen met extra huisjes. Vroeger moest immers alleen belasting betaald worden op wat aan de straatkant te zien was... een pure zaak van winstbejag dus. Dit is echter een beluik die werd gebouwd naar aanleiding van de wereldtentoonstelling in Gent van 1913. De stad wou haar vele bezoekers haar beste kant laten zien, dit is een 'modelbeluik'.

Opdracht 8: Restaurant Vier Tafels is een eetgelegenheid met internationale gerechten. Zoek op de menukaart het enige Gentse gerecht?

.....Waterzooi.....

Op het einde van de straat ga je de Haringsteeg in.

Opdracht 9: Op de kruising met de Ballenstraat zijn er uitsprongen in de muur. Omcirkel de juiste betekenis?

1. Twee nissen waar vroeger beelden van de patroonheiligen van de wijk in stonden
2. **Uitsparingen in de muren zodat de karren gemakkelijker konden draaien in de smalle steegjes**
3. Twee paaltjes werden daar gezet met een net aan. Zo kreeg men een voetbaldoel

Uitgekomen op de Geldmunt gaan we links naar het Veerleplein.

Weetje: Lantaarnpalen op het Veerleplein. Is een kunstwerk 'Ai nati Oggi' (aan wie vandaag geboren is) van Alerto Garutti, geplaatst in 2011. Het is een kunstwerk waar de Gentenaars ook deel van uitmaken. Ouders die een kindje krijgen in Sint-Lucas, Jan Palfijn Gent, Maria Middelaars of het UZ kunnen in de materniteit op een knop duwen. Telkens als het licht langzaam knippert, is er een kind geboren.

De Oude Vismijn, Sint-Veerleplein 5: De Lieve was de eerste verbinding van Gent met de zee en was van de 13^e tot de 15^e eeuw een belangrijk aanvoerkanaal van graan en wijn. De eigenlijke vismarkt bevond zich op de open ruimte achter de monumentale poort op het plein. De poort dateert van 1689-1690. Helemaal bovenaan troont Neptunus op een schelp, getrokken door twee gevleugelde paarden die de zee symboliseren. Boven de zijingangen worden een man en een vrouw voorgesteld. Bij de onthulling stonden de Gentse vrouwen op de eerste rij. Het was de eerste keer dat er een mannelijk naakt beeld te zien was in het straatbeeld. Vandaag is de Vismijn helemaal gerenoveerd en een mooi voorbeeld van het samensmelten van oude en moderne architectuur.

Opdracht 10: Welke rivier stelt de man voor en welke rivier de vrouw?

Opdracht 11:

Tijdens welke periode in het jaar genoot de Vismarkt meer klanten dan het Vleeshuis?

Tijdens De Vasten (gedeeltelijk onthouden van bepaalde spijzen voor een bepaalde periode, meestal uit religieuze overwegingen

Ga naar de Burgstraat en neem 1^e straat links (Jan Breydelstraat).

De praline werd in 1912 in België door de bakkers van Neuhaus uitgevonden. Neuhaus is nu nog altijd een bekende maker van pralines en andere snoep van chocolade. "Praline" is een typisch Belgische woord voor een chocoladebonbon met een heerlijke vulling. De ambachtelijke wijze van pralines maken wordt echter nog maar zelden toegepast omdat deze manier van productie erg duur is. In onderstaande chocolaterie vind je nog altijd echte pralines. Chocolaterie Van Hoorebeke. Cédric, zoon van chocolatier Luc Van Hoorbeke, opende hier zijn eigen zaak. Op het Sint-Baafsplein heeft zijn vader ook nog steeds een chocolaterie.

Opdracht 12:

De artisanale pralines worden gemaakt van 100 % cacaobonen, die verwerkt worden in chocoladerepen. Van welke bekende fabrikant zijn deze repen?

Tip: Anagram: "Badhotel locale accu"

-----chocolade callebaut-----

Loop de Jan Breydelstraat uit en sla links af richting Grasburg, die de Korenlei en de Graslei verbindt. Blijf hier even stilstaan en kijk naar de Sint-Michielsbrug. Hier aan de Graslei en de Korenlei, was in de Middeleeuwen een belangrijke haven. Gent was een belangrijke handelspost in Europa voor zowel laken als graan. Ook brouwerijen bevonden zich meestal aan de waterlopen. De belangrijkste bestanddelen van bier waren nl. water en graan, beiden meer dan voorradig in Gent. Het gebouw op de Korenlei nr. 9 is de brouwerij De Zwaene. Het Gentse stadsbier is genoemd naar een mengsel van salie, duizendblad, gagel en dennenhars dat gebruikt werd voor zowel de smaak als de gisting van het bier. Het werd later vervangen door hop.

Opdracht 13: Hoe heet het mengsel (kruidenmengsel) waarnaar ook een Gentse brouwerij is genoemd?

-----Gruut of gruyt-----

Achter de brug staat de Sint-Michielskerk. Nadat de oorspronkelijke kerk in de 13^e eeuw was afgebrand, werd aan een laat-gotische kerk begonnen in 1440. De gildes geraakten echter in financiële moeilijkheden en konden de bouw van de toren niet afwerken, vandaar de merkwaardige toren met plat dak.

Alcohol, likeuren en brandewijn, heeft Gent eveneens en vooral te danken aan de kloosters. Zij bezaten niet alleen een grote voorraad wijn, vruchten en granen maar ook het geld en de technologie om te destilleren.

Roomer is een volledig artisanaal en Gents aperitiefje. Een fris drankje met sierlijk zwevende bloemetjes in het glas, maar mispak je er niet aan, met zijn 14.5 % alcohol is het eveneens een verraderlijk drankje.

Opdracht 14: Ontcijfer van welke bloemetjes dit heerlijke drankje is gemaakt!

22 / 12 / 9 / 5 / 18 / 2 / 12 / 15 / 5 / 19 / 5 / 13

-----vlierbloesem-----

Loop nu de Korenlei af. Ga over de Sint-Michiëlshelling. Bewonder het uitzicht met de drie beroemde torens en ga naar de Korenmarkt.

Geheugensteuntje: Vergeet de rode draad niet!

In 1699 waren er in Gent vier koffieverkopers. In de 17^e eeuw was dit nog een exotische en exclusieve drank die hoofdzakelijk door de gegoede burgerij werd gedronken. Halfweg de 18^e eeuw werd koffie gemeengoed doordat het goedkoper werd. De armen gebruikten cichorei of suikervrije koffie als alternatief. In de winkels werd koffie verkocht in prachtig versierde blikken dozen. Het succes van koffie, thee en chocolade deed bij de Gentse bourgeoisie de consumptie van bier en wijn afnemen. Mokka is Gents meest befaamde koffiehuis.

Weetje: Cichorei is het plantje waar heerlijke surrogaatkoffie van kan worden gemaakt. Deze koffie is gezonder dan gewone koffie. De cichoreibloem zelf is erg mooi en misstaat niet in een boeket. De hele tuin siert op door de hemelsblauwe cichoreibloemen. Cichorei is een inheems plant in heel Europa, Egypte en het westen van Azië. Op braakliggende gronden komt regelmatig Cichorei op.

Op de grond van de Korenmarkt en de Donkersteeg staan er munten. De munten hebben een diameter van 9 centimeter en hebben elk een verschillende tekening die in het brons werd gegraveerd en voorzien is van een zwarte patinelaag. Het doel van de muntenroute is het visualiseren van een middeleeuwse handelsweg. Die handelsas was zeer belangrijk voor de economie van Noordwest-Europa en die van de textielstad Gent in het bijzonder. De muntenroute kan je doen op papier of met je smartphone.

Opdracht 15: De middeleeuwse handelsweg die Gent doorkruiste liep van..... naar....
Omcirkel het juiste antwoord

1. **Van Brugge naar Köln**
2. Van Oostende naar Rome
3. Van Antwerpen naar Aachen

Opdracht 16: Op de hoek van de Donkersteeg met de Korenmarkt kreeg de Mokka er een wereldwijd bekende concurrent bij. Deze kan echter niet tippen aan de koffie van hier.

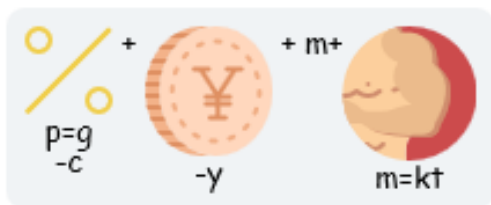
A. Naam van de keten:.....Starbucks.....

B. Teken het embleem zo goed mogelijk na.

Ga naar

Opdracht 17

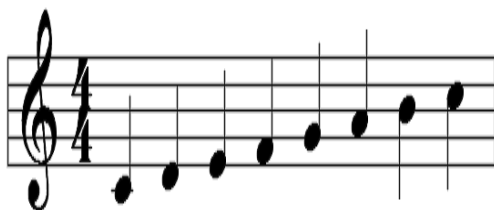
= procent = groen yen = en m arm = arkt...dus

Groentenmarkt

Gebouw met huisnummer 3: De geschiedenis van "Oud huis Ferdinand Tierenteyn" gaat terug tot het einde van de 18^e eeuw, begin 19^e eeuw. Petrus Tierenteyn (°1788) startte in 1818 een kruidenierszaak waar hij ook mosterd verkocht. De mosterd werd toen nog gemaakt door de zaden met een mortier of met behulp van een handbediende mostaertmeulen te malen. Dit was een lastige en tijdrovende zaak zodat alleen kapitaalkrachtige lieden zich deze dure specerij konden veroorloven. De industriële revolutie met ondermeer de uitvinding van de stoommachine, zou dit werk heel wat lichter en de mosterd heel wat goedkoper maken. Petrus schafte zich in 1842 een stoommachine aan om z'n mosterdmolens aan te drijven. Deze belangrijke investering weerspiegelde zich in de bijnaam van het bedrijf, nl. 'Usine à vapeur'.

Opdracht 18: a) Waar haalde Tierenteyn 'de mosterd' én b) onder welke generaal was hij toen in dienst als soldaat? a) **Di + jon** b) **Na + pol + eon**

a + Tegengestelde van....

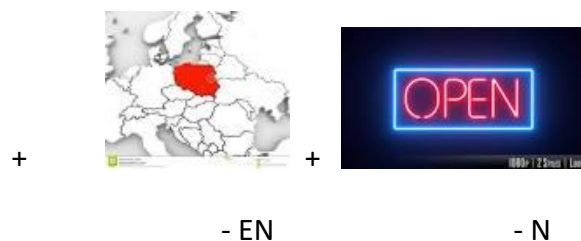
o = l

- G

b) Niet 'voor' maar...

Soort licht

Het waterhuis aan de bierkant, Groentenmarkt 9: dit estaminet, waar maar liefst 150 biersoorten te verkrijgen zijn, waarvan 17 vers van het vat. Naast de "glazen boterham" kan je hier ook van lekkere Belgische streekgerechten genieten.

Opdracht 19: Als je weet dat vroeger wijn voor de rijken was en bier voor de armen, verklaar onderstaande uitdrukking:

BIER NA WIJN IS VENIJN, WIJN NA BIER IS VERTIER

Dit betekent dat deze uitdrukking waarschijnlijk meer figuurlijk dan letterlijk genomen dient te worden en dan zou betekenen dat het beter was om vanuit een situatie van armoede rijk te worden dan vanuit een rijke situatie arm te worden. Anders gezegd was het dus beter om eerst een gedeelte van je leven bier te drinken en later wijn, omdat het zou betekenen dat je later meer geld te besteden had.

't Dreupelkot, groentenmarkt 12: Naast het bierhuis kan je terecht voor een wat sterkere drank, jenever. Er zijn hier meer dan 200 soorten jenevers te krijgen, waarvan er zelfs enkele zelf gestookt zijn.

Opdracht 20: Los het woordrooster op en geef de oplossing :

wij drinken oude klare

V	I	O	L	E	T	J	E	N	E	V	E	R	
L	W	U	I	S	A	D	S	T	E	A	K	E	
E	R	Z	R	K	R	O	K	E	T	I	E	S	
E	N	O	K	E	T	N	S	J	O	I	I	T	
S	W	I	J	N	U	A	M	S	S	V	D	G	A
B	I	E	R	M	A	N	D	I	J	E	K	E	U
R	F	U	L	K	R	A	D	S	D	R	E	R	R
O	O	D	E	E	S	N	G	I	N	A	L	A	A
O	N	N		R	A	A	I	V	A	K	R	N	N
D	D	O	A	J	U	I	N	T	J	E	S	T	T
L	E	F	A	T	S	E	J	T	A	A	L	S	S

AJUINTJES
ANDIJVIE
BIERMAND
EIGEEL
FOND
FONDUE
GIN
IJSJE
KAVIAAR
KROKET
OUZO
RADIJS
RESTAURANT
SLAATJES
SMAKEN
STEAK
TAFEL
TARTAARSAUS
VIOLETJENEVER
VIS
VLEESBROOD
WIJN
WORST

Opdracht 21: Wanneer werd het Vleeshuis gebouwd?

1408

Loop door de Hoogpoort.

Hoogpoort 10, Den Ram

De gevel van dit voormalige drogistenhuis kan je herkennen aan de afbeeldingen van Rembert Dodoens en Charles de l'Ecluse. Ze waren beiden plantkundigen. Je ziet op de gevel ook een mortier met stamper. Dit was het symbool van de drogisten.

Opdracht 22: Wat is de leuze van het patriciaat, de oude klasse van grondbezitters in Gent?

Vry huys vry erve

In 1557 verscheen het boek van Dodoens. Daarin stonden allerlei middeltjes om de meest verschillende kwalen en ongemakken het hoofd te bieden, van remedies tegen luizen en ettergezwollen tot de behandeling van spijsverteringsstoornissen. Ook een aantal planten die konden aansporen tot het liefdesspel of die het omgekeerde effect hadden.

Opdracht 23: Aan jou om te raden welke van onderstaande voedingswaren lustopwekkend of lustdodend zijn.

Vanille / look / basilicum / curry / kamfer / citroenkruid / marjolein / kalkoen / haverhout / prei / asperges / postelein / hop.

Afrodisiacum/lustopwekkend	Anafrodisiacum/lustdodend
vanille	marjolein
Look basilicum	postelein
Asperges citroenkruid	hop
Prei kalkoen	kamfer
Haverhout curry	

Bekijk het stadshuis, dat een amalgaam van verschillende bouwstijlen is (men deed er ook een aantal eeuwen over om het te voltooien).

Opdracht 24: Hoeveel zuilen met gouden afwerking, zijn er op de gevel van het stadshuis?

74

Ga terug naar het Sint-Baafsplein

We verwachten jullie tegen 18 h aan de ingang van het NTG